

Razpravljanje o novih načelih razdelitve v reški tovarni papirja

Po izjavah odgovornih zastopnikov reške tovarne papirja Ivana Hitke, direktorja gospodarsko računskega sektorja, in Hektorja Minija, člana upravnega odbora podjetja, je kolektiv tega podjetja podrobno proučil osnutek zakona o razdelitvi skupnega dohodka, ki je bil nedavno izročen v široko razpravljanje.

V okviru tega dela so preizkusili določbe predlaganega zakona na poslovanju v prvem polletju in kažejo rezultati, da bodo novi predpisi temu podjetju večinoma ustrezali. Po tej primerjavi se sredstva za splošno družbene potrebe zmanjšajo za 21 odstotkov, medtem ko se prispevek proračunu komune poveča za blizu 58 odstotkov. Za 40 odstotkov se poveča tudi prispevek za socialno zavarovanje in stanovanjski sklad. Pri tem se znatno zvišajo tudi skladi podjetja, za 88 odstotkov, medtem ko se osebni zaslužki z zakonskimi obveznostmi zvišajo za 37 in pol odstotka.

Štiri različne podmene

V nadaljnji obdelavi in uporabi določb predlaganega zakona, kar so izvršili na razširjenem sestanku upravnega odbora, ki so mu prisostvovali zastopniki delavskega sveta, sindikalne in mladinske organizacije, nadalje zastopniki Zveze komunistov in aktiva žensk, so nove predpise proučili na nekoliko spremenjenih okoliščinah polletnega poslovanja podjetja. Upoštevali so deset odstotno znižanje delovne sile in so iz primerjave sedanjih in predlaganih instrumentov prišli do ugotovitve, da ostanje skladi podjetja v tem primeru enaki, da se prispevek komuni poveča za 3,3 odstotka in da se osebni zaslužki v absolutni številki zmanjšajo, na osebo pa se povečajo za 3,3 odstotka.

Če bi izboljšali izkoriščanje zmogljivosti prav tako za 10 odstotkov, bi se osebni zasluzki povišali za približno 5 odstotkov, skladi podjetja pa za 9 odstotkov. Pomembno je tudi povišanje prispevka komuni, in to za več kakor 7 odstotkov.

V tretjem primeru so upoštevali zmanjšanje materialnih stroškov, in to za 10 odstotkov. V tem primeru je absolutni znesek osebnega zaslužka nekaj višji, tu pa je posebno velik porast skladov podjetja, in to za več kakor 8 odstotkov. Tudi prispevek komuni se precej poveča.

V zadnjem primeru so upoštevali povišanje prodajne cene izdelkov, prav tako za 10 odstotkov. Ta primerjava je posebno zanimiva, ker se pri tem osebni zaslužki povečajo za 9,5 odstotka, skladi podjetja za blizu 16 odstotkov, a prispevek komuni za 7,5 odstotka.

Iz teh primerjav so prišli do sklepa, da po novi razdelitvi skupnega dohodka podjetju ustreza, da se trudi za zmanjšanje števila zaposlene delovne sile, za večje izkoriščanje zmogljivosti kakor tudi za zmanjševanje proizvodnih stroškov. S primerno kombinacijo teh primerov lahko podjetje znatno popravi svoj sedanji položaj.

Pripombe kolektiva

Zastopniki tega kolektiva pa se v razpravljanju o snutku novega zakona niso mogli spriti z niti, da bi bila koristna tudi pomembnejša stimulacija k povišanju cen. Take določbe posebno niso primerne za

monopolistična podjetja, kakršno je tudi reška tovarna papirja. Končno je iz rezultatov uporabe novih predpisov v tej tovarni razvidno, da so komune bolj stimulirane za zvišanje cen, kakor za prizadevanje, da se izboljša izkoriščanje zmogljivosti in zmanjšajo stroški.

Drug pomemben ugovor tega podjetja je, da je način razdelitve dohodka na osnovi predlaganega zakona precej zamotan. Kolikor tega ni mogoče poenostaviti, bi bilo treba vsekakor sprejeti tiste predlagane alternative, ki ta postopek vsaj delno ublažujejo.

Po izjavi direktorja inž. Zvonka Babića je ta kolektiv sprejel vse tiste alternative v predlaganem zakonu, ki dajejo večje pravice gospodarskim organizacijam, hkrati s tem pa tudi večjo odgovornost. To pa zato, ker je kolektiv mnenja, da so danes samoupravni organi gospodarskih organizacij sposobni prevzeti tako breme. Glede specialnih pooblastil zveznemu izvršnemu svetu, da lahko v nekaterih primerih posreduje, pa je kolektiv mnenja, da jih je treba sprejeti. Kakor je izjavil direktor Babić, ni pričakovati, da bi organi zveznega izvršnega sveta taka pooblastila uporabljali v manj pomembnih primerih.

Ko so še naprej proučevali lastnosti predlaganega zakona, so zastopniki reške tovarne papirja prišli do sklepa, da je pozitiven v pravilnem usmerjanju investicij zaradi spremenjenega načina izplačila investicijskih kreditov, če se take določbe uporabijo za bodoče kredite. Pri tem bi bilo potrebno, da bi sedanje obveznosti za izplačilo anuitet opravljali kakor doslej. Po izjavi člana upravnega odbora Hektorja Minija reška tovarna papirja sedaj nima takih obveznosti in zato tako stališče ne izvira iz obrambe interesov lastnega podjetja. Predlagani predpisi pa bi zelo pozitivno vplivali na politiko bodočih investicijskih del, ker bodo morale gospodarske organizacije predhodno dobro premisliti rentabilnost investicij, posebno pa, s kakšno naglico bodo eventualni novi obrati in naprave dosegli koristno izkoriščanje zmogljivosti. Izvajanje takih predpisov bo vsekakor vplivalo, da se bo gospodarstvo mnogo bolj skrbno lotevalo investicijskih del.

NEKAJ SLABIH IZKUŠENJ S KAKOVOSTJO SADNIH IZDELKOV

Po podatkih Združenja konzervne industrije so lani naša podjetja za predelavo sadja in vrtnin izkoristila svojo zmogljivost 68 odstotno: izdelala so 39 tisoč ton blaga, lahko pa bi ga bila izdelala 57 tisoč ton. Vzroki so predvsem slab pridelek in visoke cene sadja in vrtnin v lanskem letu in draga ambalaza. Letos je surovin dovolj in je glavni problem, kako jo predelati oziroma kako popolnoma izkoristiti proizvodne možnosti podjetij. V to so usmerjeni resni napori in je gotovo, da bo proizvodnja večja.

Vzporedno s tem rešujejo tudi druga vprašanja, a med temi tudi problem kakovosti. Čeprav so lani izdelali malo blaga, so ga le s težavo prodali ne samo zaradi visoke cene, temveč pogosto tudi zaradi kakovosti. O tem najjasneje govorijo ugotovitve, ki jih navaja v svojem poročilu zvezni tržni inšpektorat. Po teh ugotovitvah sadni in vrtninski izdelki v posameznih primerih ne samo, da niso

Izvajanje pravilnika o racionalizacijah v koksarni v Lukavcu

Komisija za racionalizacije v koksarni »Boris Kidrič« v Lukavcu je imela letos veliko dela: 22 članov kolektiva ji je predložilo v proučitev predloge za racionalizacije. Predloge je predložilo devet delavcev, deset tehnikov in trije inženirji. Smoter vseh predlaganih racionalizacij je bilo izpopolnjevanje sedanjega proizvodnega procesa in zmanjšanje proizvodnih stroškov. Po računih strokovnjakov bo znašala korist od sprejetih racionalizacij več kot 36 milijonov din na leto. Z uporabo pravilnika o racionalizacijah bodo predlagateljem izplačali približno 440.000 din.

Od sprejetih predlogov je treba omeniti zlasti racionalizacijo bivšega predsednika delavskega sveta Tomasa Lebeničkega, ki je predlagal predelavo sistema v sušilnici in tako rešil pogoste zastoj v tem obratu, pri katerih je podjetje izgubljalo nad milijon dinarjev na leto. Delavca Ljubo Puškar in Eduar Temović sta dobila nagrado po več kakor 20.000 din za svoj predlog rekonstrukcije tako imenovanega »šibera« ventilu zaradi podaljšanja njegove trpežnosti za leto dni. Računajo, da bo koksarna tako prihranila približno tri in pol milijone din na leto.

Inženir Dušan Kkrebić in delavec Franjo Kolenc sta predlagala rekonstrukcijo sedanjega sistema oskrbe koksarne z industrijsko vodo. Predlog so praktično preizkusili in je pokazal odlične rezultate. Ta racionalizacija omogoča prihranek približno 30 milijonov din.

Pomemben je tudi predlog tehnika Smajila Nurbegovića za oplemenitenje širokega antracena, to je za predelavo surovega antracena v rafinirani antracen. Nurbegović je za svojo racionalizacijo dobil 108.000 din.

Po sprejemu omenjenih predlogov je sindikalna podružnica predlagala, naj z njimi seznanijo vse člane kolektiva, da bi tako zainteresirali čim več ljudi za racionalizacije.

Lahko pričakujemo, da bo nagrajevanje racionalizacij z izvajanjem pravilnika o racionalizacijah spodbudno vplivalo na nadaljnja prizadevanja, da bi se izboljšal proizvodni proces in znižali proizvodni stroški.

P. D.

ustrezali kakovosti, ki jo terjajo jugoslovanski standardi, temveč so bili tudi zdravju škodljivi.

Pri nekaterih podjetjih so ugotovili, da kompot, marmelada in »slatko« (po turški navadi kuhano sadje) ne ustrezajo jugoslovanskim standardom, glede vsebine sladkorja ali odstotka vlage, da imajo mnogo več škodljivih sestavin (na primer bakra), kakor jih je mogoče dopustiti, da ima pulpa preveč zveplena dioksida, da vsebuje puding sintetične barve, a v nekaterih primerih vsebina ni ustrezala napisu na etiketi.

Vse te ugotovitve se tičejo izdelkov lanskega leta. Koristno pa je opozoriti nanje prav sedaj, ko vstopajo kolektivi in njihovi organi upravljanja v sezono s povečanimi plani in ko od njih pričakujemo, da se taki primeri ne bodo več ponovili, vsaj ne tisti, ki jih niti delno niso povzročile objektivne okolnosti.